

A nighttime photograph of a cityscape in Leiden, featuring a bridge over a canal with illuminated buildings and a glass-enclosed walkway.

Urban Data Center Leiden071

Dashboard verhuisbewegingen

CBS

Urban Data Center / Leiden071

Mei 2019

info@leidenincijfers.nl

Inleiding

Dashboord verhuisbewegingen

Het CBS heeft een dashboard ontwikkeld met daarop de verhuisbewegingen van personen van 18 jaar of ouder op een interactieve kaart. Waar komen de mensen vandaan die in Leiden komen wonen? Vestigen de vertrekkers zich in buurgemeenten of kiezen ze voor een verder weg gelegen stad? De kaarten geven niet alleen een beeld van de algemene verhuissstromen, maar ook van die van specifieke doelgroepen, zoals jonge gezinnen, middeninkomens of studenten. Naast de verhuissstromen tussen gemeenten, kun je ook de verhuissstromen tussen wijken binnen een gemeente zien. Een verhuizing gaat vaak gepaard met een specifieke verandering in iemands levensloop. Mensen gaan samenwonen, kinderen gaan het huis uit, stellen gaan uit elkaar. Per gemeente kun je zien hoe vaak deze veranderingen plaatsvinden bij een verhuizing. Het dashboard is alleen gevuld voor een selecte groep van gemeenten die hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van deze tool (Leiden, Den Haag, Eindhoven, Groningen en Schagen).

Hoe werkt het?

Het dashboard is te vinden via [Verhuizingen op de kaart](#). Er zijn, naast een 'Welkom' en een 'Toelichting', drie tabbladen:

- Verhuizingen tussen gemeenten
- Verhuizingen tussen wijken
- Verandering van huishoudensamenstelling

Bij Verhuizingen tussen gemeenten en Verhuizingen tussen wijken kun je kiezen of je wilt bekijken waar *naartoe* mensen verhuizen of waar *van* *daan* ze verhuizen. Je ziet dan een kaart met daarop alle gemeenten van Nederland of wijken in de gemeente. De kleur geeft aan of er veel of weinig verhuizingen vanaf of naar die gemeente of wijk zijn. Bij Verhuizingen tussen gemeenten wordt ook aangegeven wat het aandeel verhuizingen van of naar het buitenland is.

Verder kun je kiezen om bepaalde groepen te bekijken:

- Doelgroep – Jong gezin
- Doelgroep – Student
- Huishouden – Alleenstaand
- Huishouden – Met kinderen
- Huishouden – Zonder kinderen
- Inkomen – Laagste groep
- Inkomen – Midden groep
- Inkomen – Hoogste groep
- Leeftijd – 18-29 jaar
- Leeftijd – 30-49 jaar
- Leeftijd – 50-64 jaar
- Leeftijd – 65 jaar of ouder

Bij Verandering van huishoudensamenstelling krijg je een grafiek te zien die betrekking heeft op de gekozen gemeente.

In het volgende hoofdstuk laten we enkele uitkomsten voor Leiden zien.

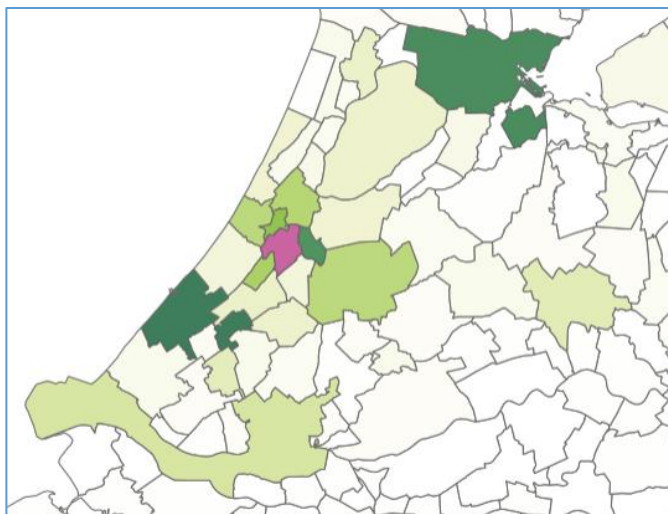
Verhuizingen tussen gemeenten

Het eerste tabblad van het dashboard laat zien welke verhuisbewegingen er zijn geweest tussen gemeenten. Zoals in de inleiding vermeld kun je kiezen tussen vijf gemeenten als referentiegemeente. Hieronder kiezen we voor Leiden.

Verhuisd naar Leiden – totaal

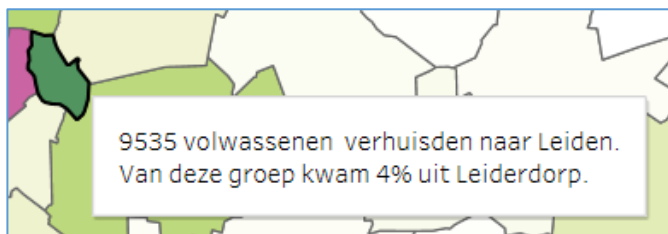
Op onderstaande kaart is te zien waar mensen die in 2017 naar Leiden verhuisden vandaan kwamen. Leiden zelf is paars gekleurd. Bij de andere gemeenten geldt: hoe donkerder groen, hoe meer mensen daarvandaan kwamen. Als je (in het dashboard) met de cursor op een gemeente staat, zie je hoeveel procent daarvandaan kwam.

In 2017 waren er 9.535 volwassenen die naar Leiden toe verhuisden. Van hen kwam 32% uit het buitenland. Het gaat hier om de vorige woonplaats, niet om de nationaliteit. Het kunnen dus Nederlanders zijn die tijdelijk in het buitenland hebben gewoond en weer terugkomen. 16% van de mensen die naar Leiden verhuisden kwamen uit een gemeente in de regio. In deze publicatie hanteren we als regio: Oegstgeest, Leiderdorp, Voorschoten, Zoeterwoude, Katwijk en Teylingen. 13% kwam uit een van de vier grote steden, de G4: Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Den Haag. En 39% verhuisde naar Leiden vanuit een andere gemeente van Nederland.

Naar Leiden vanuit...

de regio	16%
G4	13%
overig Nederland	39%
buitenland	32%

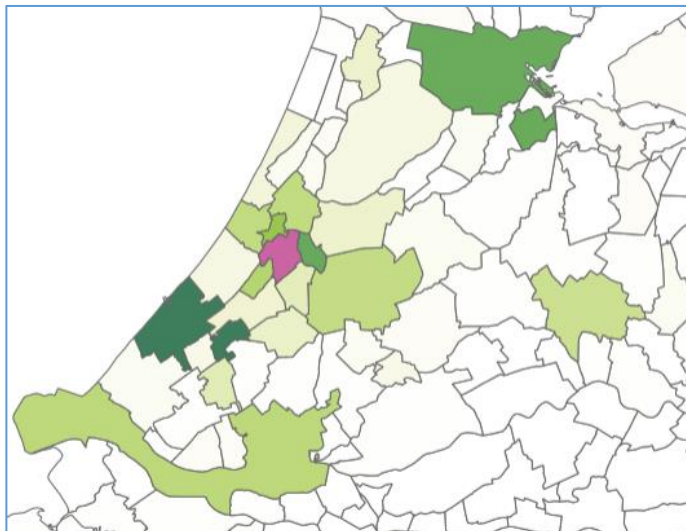

Buitenland:
9535 volwassenen verhuisden naar Leiden. Daarvan kwam 32% uit het buitenland.

Verhuisd vanuit Leiden - totaal

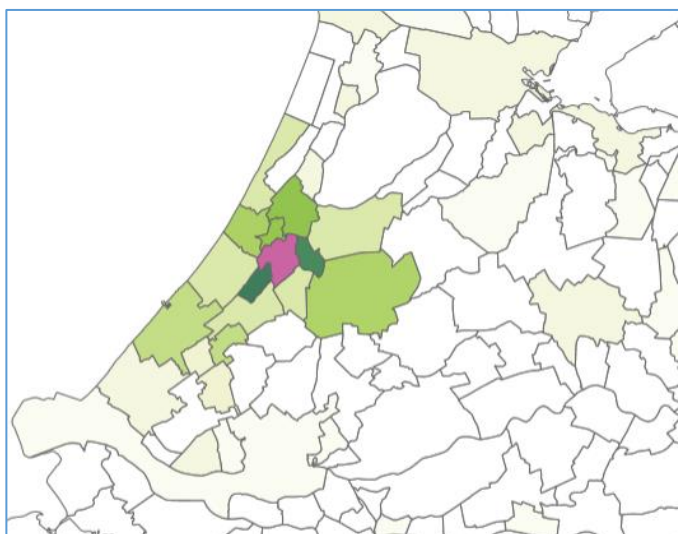
In 2017 verhuisden in totaal 8.945 volwassenen vanuit Leiden. Het hoogste percentage, 9%, vertrok naar Den Haag. In totaal vertrok 21% naar één van de 4 grote steden. 21% bleef in de directe regio wonen (Oegstgeest, Leiderdorp, Voorschoten, Zoeterwoude, Katwijk en Teylingen), waarvan 6% in Leiderdorp.

Vanuit Leiden naar...

de regio	21%
G4	21%
overig Nederland	27%
buitenland	31%

Verhuisd vanuit Leiden – jonge gezinnen

In het dashboard kun je ervoor kiezen om een bepaalde groep te selecteren. Hieronder laten we als voorbeeld 'jonge gezinnen' zien. Dat is een gezin waarvan het oudste kind jonger is dan 5 jaar. Er waren 595 volwassenen die behoorden tot een jong gezin die in 2017 vanuit Leiden ergens anders heen verhuisden. Duidelijk is dat zij meer in de regio blijven dan de totale groep. 46% verhuisde naar een gemeente in de regio, tegen 21% van alle mensen die uit Leiden vertrokken. Jonge gezinnen gaan minder naar het buitenland en naar de grote steden.

Vanuit Leiden naar...

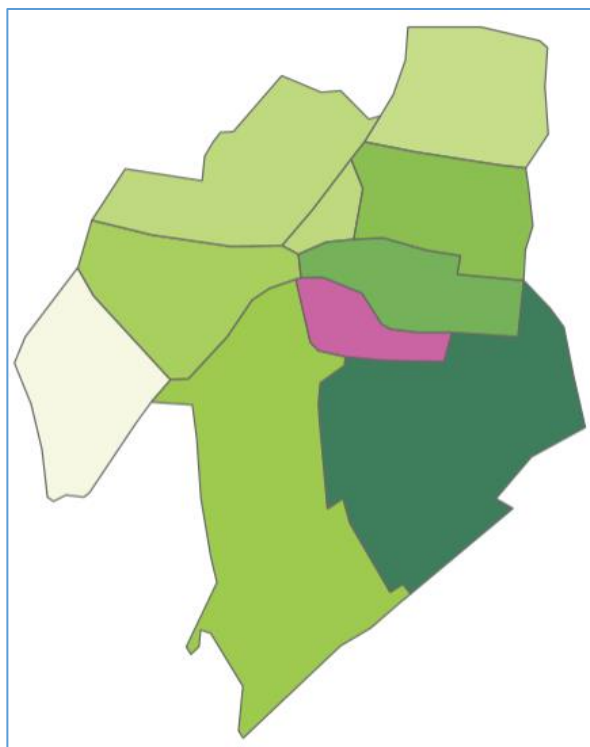
de regio	46%
G4	6%
overig Nederland	30%
buitenland	18%

Verhuizingen tussen wijken

Het tabblad 'Verhuizingen tussen wijken' laat zien hoe inwoners van de ene naar de andere wijk verhuizen. Het gaat dan dus niet om mensen die van een andere gemeente of die uit het buitenland komen. Ook worden mensen buiten beschouwing gelaten die binnen een wijk verhuisd zijn. Ook op dit tabblad kun je weer kiezen tussen verschillende groepen inwoners.

Verhuisd vanuit Binnenstad-Zuid – hoge inkomens

In onderstaand voorbeeld gaat het over mensen die vanuit Binnenstad-Zuid (één van de 10 wijken in Leiden) verhuisd zijn naar andere wijken en die bovendien behoren tot de hoge inkomensgroep. De inkomensgrenzen zijn bepaald door alle Nederlanders in drie even grote groepen in te delen. In 2017 zijn in totaal 615 volwassenen verhuisd vanuit Binnenstad-Zuid naar een andere wijk in Leiden. 200 hiervan behoorden tot de groep hoge inkomens.

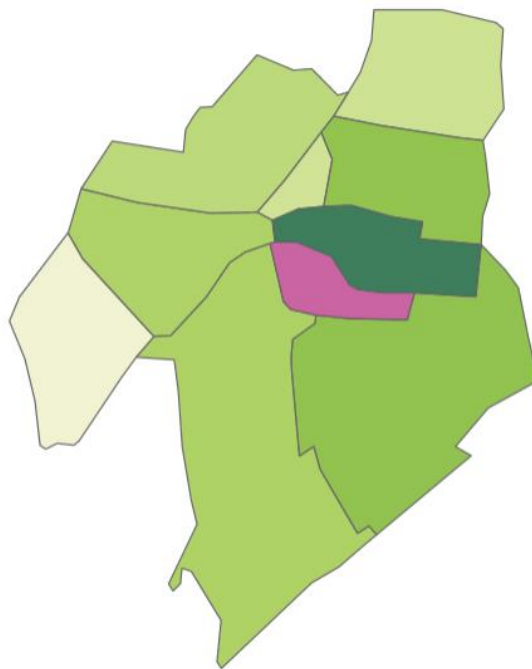
Vanuit Binnenstad-Zuid naar...

Roodenburg	31%
Binnenstad-Noord	17%
Leiden-Noord	14%
Bos- en Gasthuis	12%
Mors	10%
Stationsdistrict	6%
Boerhaave	6%
Merenwijk	5%
Stevenshof	1%

Het blijkt mensen met een hoog inkomen die uit Binnenstad-Zuid vertrekken, het meest naar Roodenburg gaan. Deze wijk is op de kaart donker gekleurd en dat geeft aan dat 31% van de verhuizenden uit de genoemde groep daar heen gaat. Op de tweede plek staat Binnenstad-Noord en op de derde plek Leiden-Noord. De Stevenshof is de wijk waar het kleinste aantal verhuizenden vanuit Binnenstad-Zuid met een hoog inkomen naartoe gaat.

Verhuisd vanuit Binnenstad-Zuid – lage inkomens

Het is natuurlijk interessant om de uitkomsten voor mensen met een hoog inkomen te vergelijken met die van de mensen met een laag inkomen. In onderstaande kaart en tabel is te zien waar mensen met een laag inkomen die verhuizen vanuit Binnenstad-Zuid naartoe gaan. Er zijn zoals gezegd 615 volwassenen die in 2017 vanuit Binnenstad—Zuid naar een andere wijk verhuisden, waarvan 300 een laag inkomen hebben (bij uitsplitsing naar inkomen worden de groepen afgerond op 100-tallen).

Vanuit Binnenstad-Zuid naar...

Binnenstad-Noord	36%
Roodenburg	15%
Leiden-Noord	15%
Bos- en Gasthuis	10%
Mors	10%
Boerhaave	7%
Merenwijk	3%
Stationsdistrict	3%
Stevenshof	1%

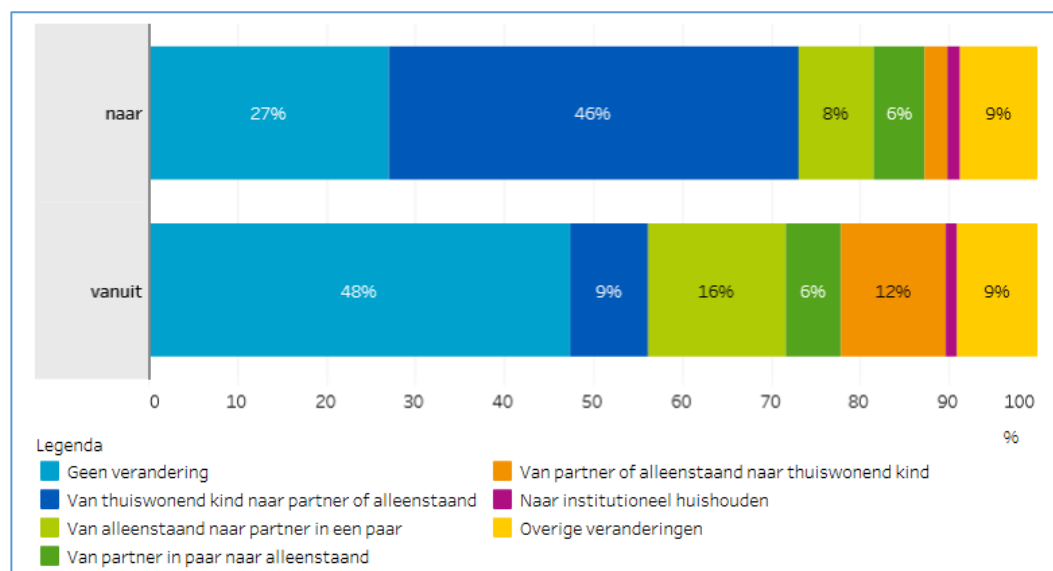
Nu blijkt dat mensen met een laag inkomen die verhuizen uit Binnenstad-Zuid in de meeste gevallen naar Binnenstad-Noord vertrekken. Roodenburg staat op de tweede plek met 15%, terwijl mensen met een hoog inkomen juist vaak daar gingen wonen. Waarschijnlijk is een verklaring dat de huizen in Roodenburg gemiddeld genomen wat duurder zijn dan in Binnenstad-Noord.

Verandering van huishoudensamenstelling

Een verhuizing is vaak het gevolg van een belangrijke gebeurtenis of fase in iemands leven. Iemand gaat samenwonen, of samenwonenden gaan weer uit elkaar, of een jongere gaat op zichzelf wonen. Onderstaande grafieken laten zien hoe vaak er bij een verhuizing sprake is van een verandering in de samenstelling van het huishouden waarin iemand woont. Dit geeft inzicht in de mogelijke redenen voor de verhuizing. Net als in de kaarten zijn alleen personen vanaf 18 jaar meegenomen, daarnaast gaat het hier alleen om binnenlandse verhuizingen.

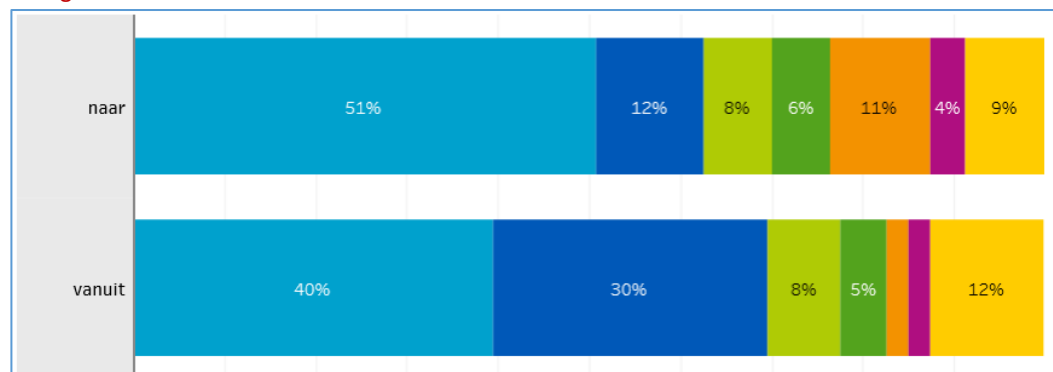
In 2017 verhuisden in totaal 6.505 volwassenen naar Leiden en 6.210 personen vanuit Leiden (exclusief immigratie en emigratie). In onderstaande grafiek is te zien of en hoe de samenstelling van hun huishouden veranderde als gevolg van de verhuizing. Wat bijvoorbeeld opvalt is dat in 46% van de gevallen degene die verhuisde van een thuiswonend kind alleenstaand werd of met een partner ging samenwonen. Dat zijn waarschijnlijk studenten die op kamers gaan. Daarentegen ging 12% van degenen die vanuit Leiden verhuisden weer bij zijn of haar ouders wonen.

Leiden

In studentensteden als Groningen en Eindhoven is het beeld vergelijkbaar met Leiden. Ter vergelijking is hieronder de overeenkomstige grafiek van Schagen opgenomen, waar weer heel andere ontwikkelingen te zien zijn.

Schagen

Meer informatie

Dashbord Verhuisbewegingen

Het dashboard verhuisbewegingen is te vinden via de volgende url:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2019/19/verhuizingen-op-de-kaart-2017>

Statline

Statline is de online-databank van het CBS. Er zijn gedetailleerde gegevens per gemeente te zien. Over verhuizingen is onder andere bekend welke leeftijdsgroepen van, naar en binnen een gemeente verhuizen. Door de verschillende filters aan of uit te zetten kunt u andere jaren, gemeenten en onderwerpen te zien krijgen.

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/60048ned/table?dl=207C0>

Leiden in Cijfers

Op de gemeentelijke website www.leidenincijfers.nl zijn veel statistische gegevens over Leiden te vinden, onder andere over verhuizingen.

